На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...

Якуб Колас

Народная Воля

№ 231 (813)
Аўторак, 14 снежня 1999 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай і рускай мовах
Перыядычнасць — 5 разоў у тыдзень
Кошт: у кіёсках і крамах — 25000 руб., па падпісцы — 18000 руб., у індывідуальных гандляроў — свабодны.

Аляксандр СТАРЫКЕВІЧ, Сяргей АНІСЬКА

Новы мартыралог

Сярод шматлікіх жывёл асаблівай бесклапотнасцю вызначаюцца малпы. Калі адна з іх робіцца ахвярай драпежніка, астатнія нейкі час узрушана лямантуюць, але хутка змаўкаюць. Да наступнага разу.

Беларускаму грамадству таксама бракуе пачуцця самазахавання. Толькі на працягу 1999 года пры падазроных абставінах памёр адзін з апазіцыйных лідэраў Генадзь Карпенка, у аўтакатастрофе загінуў актыўны дзеяч прадпрымальніцкага руху Арнольд Пячэрскі (яшчэ раней гэткі ж лёс напаткаў вядомага публіцыста Анатоля Майсеню), зніклі былы міністр унутраных спраў Юрый Захаранка і выконваючы абавязкі старшыні Вярхоўнага Савета Віктар Ганчар разам са сваім прыяцелем Анатолем Красоўскім. Па палітычных матывах ў турме шмат часу знаходзяцца парламентарыі Андрэй Кудзінаў і Андрэй Клімаў, экс-міністр сельскай гаспадаркі Васіль Лявонаў. Зусім нядаўна (і няма гарантыі, што назаўсёды) вызваленыя былы прэм'ер-міністр Міхаіл Чыгір і знакаміты аграрый Васіль Старавойтаў.

Лёс кожнага з іх знайшоў сваё адлюстраванне ў незалежных сродках масавай інфармацыі. Аднак ідзе час, і хваля ўзгадак паступова сціхае. Жахлівыя тэндэнцыі ў грамадскай свядомасці выкрыла сацыялагічнае апытанне лабараторыі "Новак". Паводле ягоных даных, у пераліку галоўных падзей апошняга часу знікненне Віктара Ганчара адзначылі толькі каля двух працэнтаў рэспандэнтаў (прыкладна гэткая ж колькасць апытаных лічыць надзвычай істотнымі чарговыя спаборніцтвы па біятлоне ў Раўбічах). Больш за тое, некаторыя палітыкі пад лозунгам аднаўлення клімату палітычнага даверу ўжо гатовыя гандляваць чужым жыццём дзеля дасягнення асабістых мэт.

Дальбог, так нельга. Мы не маем права прызвычайвацца да таго, што гэтых людзей няма побач.

Юрый ЗАХАРАНКА
Экс-міністр унутраных спраў, актыўны сябра выбарчага штабу кандыдата ў прэзідэнты Рэспублікі Беларусь Міхаіла Чыгіра. Знік 222 дні таму.

Віктар ГАНЧАР
Выконваючы абавязкі старшыні Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь. Знік 90 дзён таму.

Анатоль КРАСОЎСКІ
Генеральны дырэктар фірмы "Красіка". Знік разам з Віктарам Ганчаром 90 дзён таму.

Уладзімір КУДЗІНАЎ
Дэпутат Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь 13-га склікання, зняволены 1044 дні таму.

Васіль ЛЯВОНАЎ
Былы міністр сельскай гаспадаркі, зняволены 764 дні таму.

Андрэй КЛІМАЎ
Дэпутат Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь 13-га склікання, зняволены 672 дні таму.

У гэтым страшным спісе павінна быць пастаўлена кропка. Зразумела, што гэта залежыць не толькі ад журналістаў. Аднак мы мусім зрабіць тое, на што здольныя. Неабходна, каб людзі Беларусі памяталі пра тых, хто ахвяраваў сваёй свабодай, а магчыма й жыццём, дзеля Бацькаўшчыны; каб кожны дзень гучала пытанне да цяперашніх улад пра зняволеных ды прапаўшых без вестак.

Варта патлумачыць, чаму спіс не ўтрымлівае прозвішча былой старшыні Нацыянальнага банка Тамары Віннікавай. Паводле нашых звестак, за былую фаварытку Лукашэнкі можна не хвалявацца, бо яна знаходзіцца за мяжой у даволі камфортных умовах. Больш за тое, у неафіцыйных гутарках з замежнымі дыпламатамі беларускія ўлады своеасаблівым чынам выкарыстоўваюць ейнае знаходжанне ў адным шэрагу з Ганчаром і Захаранкам: маўляў, вы ж самі ведаеце, што з Віннікавай усе нармальна, таксама і астатнія недзе хаваюцца.

Мы заклікаем усё выданні, якія лічаць асноўныя правы чалавека неадхільнай часткай існавання нармальнай дзяржавы, далучыцца і раз на тыдзень друкаваць адпаведны спіс. Гэта найменшае з таго, што можам зрабіць для тых, хто пацярпеў за сваю краіну. І для усіх астатніх, бо калі забудземся пра тое, што адбылося, мы асуджаныя на паўтор.

Незалежная экспертыза

Уладзімір КУЛАЖАНКА, доктар эканамічных навук, прафесар

Чаму беларускія калабаранты спяшаюцца ў пекла?

Усе нармальныя людзі заўважылі: у апошні час беларускія калабаранты вельмі спяшаюцца. Яны зацікаўлены ў тым, каб яшчэ гэтая пракамуністычная расійская Дума, па віне якой наўмысна стрымліваецца прагрэс у Расіі, зрываюцца рэформы, ратыфікавала дамову.

І ўсё ж дарэмна спяшаюцца чыноўнікі на чале з А.Лукашэнкам. Памылак зроблена столькі, што схаваць іх ну ніяк нельга. Нават калі Беларусь увойдзе адразу ў дзесяць саюзаў.

Памылка А.Лукашэнкі першая: не была ўведзена лібералізацыя цэн і валютных адносін. Пераважна па прычыне суб'ектыўнай. Але была прычына і аб'ектыўная — у краіне не было рыначных адносін, а без іх лібералізацыя не можа прывесці да росту вытворчасці, адзін з вынікаў — рост цэн. Тым не менш адміністратыўная сістэма ўводзіла лібералізацыю цэн на працягу ўсіх пяці гадоў і праводзіць гэтую палітыку і зараз, якая нагадвае па сваім змесце адсяканне хваста кату не адразу, а па кавалках.

Калі без лібералізацыі цэн так дрэнна, то ці можа рэжым А.Лукашэнкі пайсці на гэты крок сёння? На жаль, не можа, бо, па-першае, у краіне замарожана прыватызацыя і каб размарозіць яе, трэба воля і час, якіх няма, а па-другое, лібералізацыя адразу рэзка пагоршыць жыццё народа, што для рэжыма можа стацца канцом. Вось у чым сакрэт імкнення А.Лукашэнкі спісаць свае грубыя эканамічныя памылкі за кошт нейкага саюза з Расіяй.

Памылка другая: пры А.Лукашэнку не была праведзена аграрная рэформа, а наадварот, была ўзята стаўка на захаванне ў некранутым выглядзе зжыўшай сябе калгасна-саўгаснай сістэмы. Гэтая сістэма не вытрымала крытыкі часу ні ў адной краіне свету былой сацыялістычнай сістэмы, бо з самага пачатку базіравалася на памылковых прынцыпах. Як вядома, вялікі эканаміст свету К.Маркс папярэджваў сваіх паслядоўнікаў ні ў якім выпадку не дапусціць экспрапрыяцыі (адабрання) прыватнай працоўнай уласнасці, у тым ліку і на зямлю. У.Ленін растаптаў гэтыя вучэнні і выдаў дэкрэт аб нацыяналізацыі зямлі. Сяляне страцілі аснову сваёй працы і жыцця. Арганізацыя калектыўных гаспадарак на агульнай зямлі была чыста тэхнічнай справай. Прайшлі дзесяцігоддзі, і стала відавочнай праваата К.Маркса і недаравальная памылка У.Леніна. Зямлю сялянам трэба вярнуць, інакш сельская гаспадарка і далей будзе дэградаваць і хутка наогул не будзе чаго есці. Распусцілі ж калгасы ў Літве, і зараз паўночна-заходнія суседзі прапануюць нам збожжа, мяса, масла... У друку з'явілася паведамленне пра тое, што нядрэнна было б, каб аднаасобная Польшча выдала Беларусі збожжавы крэдыт — 300 тысяч тон зерня. Ды што гаварыць пра поспехі заходніх краін у сельскай гаспадарцы, дзе вытворчасць вядзецца на прыватнай зямлі, калі ў харчовых крамах Беларусі ляжаць прадукты, выробленыя ў Расіі. Раней заўсёды было наадварот. Праўда, апошнім часам з'явілася нейкая надзея, што А.Лукашэнка і яго атачэнне зразумелі свае памылкі ў аграрнай палітыцы і збіраюцца яе змяніць. Але вытворчасць у сельскай гаспадарцы настолькі завалена, што для яе выратавання не хопіць і ўсяго бюджэту. Вось чаму ўсё часцей чуваць: нам дапаможа Расія, калі мы ўступім у Саюз. Глупства дый годзе — ці ж можа нам дапамагчы знямоглая вайной Расія?

Памылка трэцяя: хоць А.Лукашэнка лічыць сябе эканамістам, пра што ўвесь час заяўляе свайму электарату, але паводле яго размеркавальнай палітыкі прызнаць гэта вельмі цяжка. Адна справа заявіць падчас уступлення ў прэзідэнцтва, што жыццёвы ўзровень людзей апусціўся ніжэй калена і трэба яго павышаць, а другая — ажыццявіць канкрэтную палітыку на справе. У рэальным значэнні яго палітыка прывяла да таго, што сярэдняя заработная плата сёння ў краіне роўная 35 долараў, а ў настаўнікаў і лекараў — яшчэ меней. І гэтаму ёсць прычына. Справа ў тым, што на плечы падаткаплацельшчыкаў А.Лукашэнка пасадзіў звыш 300 тысяч нахлебнікаў. Вайскоўцаў, міліцыянтаў, гэбістаў — звыш 200 тысяч чалавек, ды плюс, жах сказаць, прыкладна 100 тысяч чалавек у турмах і папярэдніх казематах. Іх жа трэба карміць. Няўжо "эканаміст" А.Лукашэнка не ведае, што гэта не пад сілу нашай знямоглай эканоміцы? Пэўна А.Г. ведае, што Германія, Японія ды іншыя краіны падчас выйсця з крызісу звялі выдаткі на войска амаль да нуля. А што робім мы?! Хіба ж можна коштам згалення настаўнікаў утрымліваць лішнія дзесяткі тысяч міліцыянтаў ды амапаўцаў, каб яны білі палкамі сваіх падаткаплацельшчыкаў? І тут улады крыху схамянуліся, ну хіба ж можна кідаць чалавека на некалькі гадоў у турму за тое, што ён украў мяшок бульбы (багатыя бульбу не крадуць), ці нейкія шкарпэткі на фабрыцы! Як эканаміст скажу, трэба выганяць такіх людзей з турмаў, няхай ідуць працаваць, а не марыць іх голадам ды аднімаць здароўе. Нездарма ж нашы турмы з'яўляюцца расаднікамі сухотаў (туберкулёзу). Думаецца, перш чым аб'ядноўвацца ў саюз, А.Р. павінен быў паклапаціцца пра тое, каб выправіць і гэтую сваю памылку. А можа, А.Р. разлічвае размясціць сваіх зняволеных у глухой тайзе Сібіры? Але хіба там мала і без гэтага касцей беларускіх сыноў і дачок?!

(Заканчэнне на 2-й стар.)

Поздравляем!

Национальные премии — мужественным и смелым

Решение о присуждении Национальных премий в области защиты прав человека принято на заседании оргкомитета Хартии'97.

В трех номинациях оргкомитет Хартии определил четырех лауреатов:

"За личное мужество":
Николай СТАТКЕВИЧ
"За лучшее освещение правозащитной темы":
газета "Навіны";
Валерий ЩУКИН
"За смелость в творчестве":
Алесь ПУШКИН

Председатель Белорусской социал-демократической партии (Народная Грамада) **Николай СТАТКЕВИЧ** сегодня является одним из самых ярких политических деятелей. За организацию и участие в массовых акциях протеста он неоднократно привлекался к административной ответственности. Имеет на своем счету многомиллионные штрафы, десятки суток ареста. Будучи под арестом, выдержал две длительные голодовки протеста.

Коллектив независимой газеты **"НАВІНЫ"** ("Свабода") пострадал от судебного преследования властей. В отместку за правдивые материалы, за освещение неприглядных для власти фактов массового нарушения прав человека газета подверглась непосильному экономическому давлению. Издание "Навін" было прекращено после суда, наложившего многомиллиардный штраф на редакцию.

Журналист-правозащитник **Валерий ЩУКИН** в минувшем году был удостоен первой Национальной премии за защиту прав человека в номинации "За личное мужество". И сегодня Валерий Алексеевич остается одной из самых заметных фигур правозащитного движения. Его материалы в независимой газете "Народная воля" бичуют произвол милиции и раскрывают неприглядное лицо белорусского режима.

Художник **Алесь ПУШКИН** не побоялся публично выразить гражданскую позицию по поводу узурпации власти президентом Лукашенко после 21 июля 1999 года. За перфоманс, проведенный в этот день на ступеньках Администрации президента, художник был осужден на два года лишения свободы условно.

Пресс-центр Хартии'97.

Крымінал

Жыццё ці 16 тысяч долараў ЗША

Следчы аддзел Фрунзенскага раённага ўпраўлення ўнутраных спраў Мінска ўзбудзіў крымінальную справу ў дачыненні да непрацуючага жыхара вёскі Драздова Мінскага раёна П., 1948 года нараджэння і двух жыхароў Масквы — грамадзян Ш. і Е. 1962-га і 1973 года нараджэння.

Як паведамілі БелаПАН у прэс-цэнтры МУС, на вуліцы Прытыцкага гэтыя трое, пагражаючы газавым пісталетам, пад прымусам пасадзілі ў машыну менеджэра ТАА "Фамбек" мінчаніна Б., адвезлі яго ў гатэль "Жэлонь" па вуліцы Адоеўскага і вымагалі ў яго 16 тысяч долараў ЗША. Злачынцы былі затрыманыя. У аперацыі ўдзельнічалі супрацоўнікі ўпраўлення па горадзе Мінску Камітэта па арганізаванай злачыннасці пры МУС, спецыяльнага падраздзялення па барацьбе з тэрарызмам "Алмаз" і аддзела крымінальнага вышуку Фрунзенскага РУУС Мінска.

Вячаслаў БУДКЕВІЧ.

Гучная справа

А.Клімава "папрасілі" з залы

Скандалам завяршылася слуханне крымінальнай справы ў дачыненні да прадпрымальніка Андрэя Клімава і групы былых супрацоўнікаў ААТ "Андрэй Клімаў і К" ў судзе Ленінскага раёна Мінска — па рашэнні суддзі Веры Тупік, А.Клімаў быў выдалены з залы суда да вынясення прыгавора.

Гэта адбылося пасля палемікі, падчас якой А.Клімаў выказаў сумненне ў аб'ектыўнасці і незалежнасці суда. Справа ў тым, што ўсе апошнія хадайніцтвы абвінавачваемых і абароны судом адхіляліся. Напрыклад, былі заяўленыя хадайніцтвы аб правядзенні дадатковай экспертызы і выкліку ў суд у якасці сведкі старшыні Мінскага гарвыканкама Уладзіміра Ярмошына. Гэта звязана з найбольш цяжкім абвінавачаннем (крадзяжы ў асоба буйных памерах), прад'яўленых А.Клімаву. Размова ідзе пра будаўніцтва дома павышанай камфортнасці на вуліцы Лодачнай у Мінску. З-за памылкі ў праекце на парадак завышанымі апынуліся каштарысныя аб'ёмы цаглянай кладкі, пад якія прадпрыемства атрымала фінансаванне. Прычым, гэтая памылка была выяўлена пасля пачатку будаўнічых работ самімі супрацоўнікамі фірмы "Андрэй Клімаў і К". У судзе А.Клімаў заўважыў, што У.Ярмошын, які займаў у той час пасаду намесніка старшыні Мінгарвыканкама, непасрэдна вёў перамовы аб будаўніцтве і асабіста падпісаў дагавор падраду з ягонай фірмай.

У далейшым, паводле слоў падсуднага, У.Ярмошын курыраваў будоўлю і прымаў распараджэнні па яе фінансаванні, якое ў той час ажыццяўляў непасрэдна гарвыканкам Мінска. У сувязі з гэтым становіцца відавочна, што мэр з'яўляецца адным з самых важных сведкаў у разглядаемай справе. Тым не менш, суд без належнага аргументавання хадайніцтва адхіліў. Абвінавачваемыя і абарона таксама лічаць нематываванай адхіленым яшчэ адно хадайніцтва — аб правядзенні дадатковай экспертызы. Суддзяў задаволілі вывады дадатковай экспертызы, якія былі абвешчаныя 8 снежня. Экспертыза пацвердзіла факт завышэння аб'ёмаў цаглянай кладкі. Гэтага факту не адмаўляюць ні абвінавачваемыя, ні абарона, аднак, на іх думку, лішкі сродкаў, атрыманыя з-за памылкі ў праекце, былі выкарыстаныя па іншых пазіцыях будоўлі, а не скрадзеныя А.Клімавым і супрацоўнікамі ягонай фірмы, як гэта прадставіла следства. Каб высветліць гэта ў судзе, абарона настойвала на комплекснай фінансава-будаўнічай экспертызе. У сувязі з такімі рашэннямі суда А.Клімаў, ужо пакінуўшы да гэтага часу залу пасяджэнняў, праз свайго грамадскага абаронца Гары Паганяйлу заявіў суду адвод, які быў адразу адхілены судом. Г.Пагаяйла лічыць, што такім чынам былі груба парушаныя правы падсуднага на абарону.

Генадзь БАРБАРЫЧ.

Дзяцей можна выратаваць

Новы радзільна-гінекалагічны комплекс на 40 месц адкрыты днямі ў горадзе Камянец (Брэсцкая вобласць). Будучых мам перавялі сюды з непрыстасаванага памяшкання старой гарадской бальніцы. Паводле слоў начальніка ўпраўлення аховы здароўя Брэсцкага аблвыканкама Уладзіміра Уранюка, у радзільным доме ўстаноўлена сучаснае абсталяванне, а працаваць тут будуць высокакваліфікаваныя спецыялісты. Медыкі лічаць, што гэта дапаможа знізіць паказчык дзіцячай смяротнасці.

Паводле звестак статыстыкі, у Брэсцкай вобласці з тысячы нованароджаных 12 паміраюць, прычым у кожным трэцім выпадку смерць адбываецца па так званых "кіруемых прычынах" — гэта азначае, што дзіця можна было выратаваць. Зараз кіраўніцтву вобласці трэба прыкласці нямала намаганняў, каб завершыць будаўніцтва Брэсцкай гарадской шматпрофільнай бальніцы, абласнога анкалагічнага дыспансера, дзіцячага лячэбна- аздараўленчага цэнтра ў Баранавічах, Лунінецкай і Брэсцкай раённых бальніц, асобных бальнічных карпусоў у гарадах Бяроза, Ганцавічы, Столін, а таксама двух фельдшарска-акушэрскіх пунктаў у Ляхавіцкім і Драгічынскім раёнах.

Валянціна КАЗЛОВІЧ.

Читатель — газета

Напечатайте, пожалуйста, фотографию...

Уважаемая редакция газеты "Народная воля"!

Хотя я являюсь подписчиком газеты со дня ее основания, пишу Вам впервые. Напечатайте, пожалуйста, фотографию — хочу сделать приятное моей любимой, доброй, нежной Антонине.

После трагической смерти жены, повстречав Тоню, мы с сыном ожили и поверили в будущее. Надеюсь, мы будем жить вместе долго и счастливо.

С уважением
Игорь МОРОЗОВ — 39 лет; Дмитрий — 10 лет.

От редакции. *С удовольствием помещаем снимок, на котором запечатлена добрая, нежная Антонина. Счастья Вам, милые люди!*

Стоп-кадр

Занятия по гражданской обороне, полигон Околица, Минский район.

Фото IREX/ProMedia.

Незалежная экспертыза

Чаму беларускія калабаранты спяшаюцца ў пекла?

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Чацвёртая памылка ў тым, што ў краіне вядзецца пастаяннае паляванне на прадпрымальнікаў і нават "чаўнакоў". Цяжка гэта зразумець па многіх прычынах. Па-першае, ліквідуюцца рабочыя месцы пры велізарнай незанятасці ў краіне. Сёння на заводах і фабрыках, можна сказаць, б'юць лынды сотні тысяч рабочых і служачых, калі сур'ёзна задумацца, то іх праца там не патрэбная. Пры пераходзе да рынку, што рана ці позна, але адбудзецца, гэтыя людзі апынуцца на вуліцы. І трэба ўжо сёння клапаціцца аб новых рабочых месцах, а не разлічваць на тое, што патэнцыяльныя беспрацоўныя расселяцца на просторах Расіі.

Вялікая бяда для Беларусі — эміграцыя самай працаздольнай і таленавітай часткі насельніцтва на Захад, а калі не ўдаецца, то хоць на Усход. Па-другое, прадпрымальнікі прыносілі шмат валюты ў краіну. Праўда, не заўсёды і не абавязкова ў бюджэт. У гэтых умовах, як робіцца ў заходніх краінах, хоць бы ў той жа Польшчы, не трэба падразаць прадпрымальнікаў, а трэба скіроўваць іх дзейнасць у агульнае нацыянальнае рэчышча. Ці думаў А.Лукашэнка пра тое, што пры стварэнні Саюза беларускія прадпрымальнікі пераедуць у Расію і які выйгрыш будзе мець ад гэтага Беларусь і яе народ?

Пералік праколаў і грубых памылак адміністрацыйнага рэжыму А.Лукашэнкі можна доўжыць, бо ніводнае перадвыбарчае абяцанне не выканана. Але трэба назваць і яго пятую па ліку, а не па значэнні, памылку — ігнараванне нацыянальнага адраджэння. Адзін амерыканскі эканаміст выказаў меркаванне, што без нацыянальнай мовы, духу, свядомасці, без руху адраджэння немагчыма ўзняць эканоміку. І гэта святая праўда. Прыклад Літвы, Латвіі, Эстоніі, Украіны сведчыць пра тое, што менавіта на хвалі нацыянальнага адраджэння яны ўзнаўляюць сваю гаспадарку і імкліва ідуць наперад, альбо ўжо стварылі спрыяльныя ўмовы дзеля гэтага. А ў Беларусі мову загналі ў кут. Адраджэнне, якое пачалося напачатку 90-х гадоў, прыціснулі, маўчаць пра нацыянальную спадчыну, баяцца росту нацыянальнай свядомасці. І хочуць пры гэтым дабіцца ўздыму эканомікі?

Нядаўна ў нашу краіну прыязджаў адзін "дабрадзей", а дакладней — дарадчык кіраўніка расійскай Думы Генадзя Селязнёва, таго самага камуніста, які разам з Віктарам Чарнамырдзіным і Ягорам Строевым падтрымалі канстытуцыйны пераварот у Беларусі. Дык вось гэты чыноўнік выступаў па тэлебачанні і заклікаў беларусаў падтрымаць Саюз, бо якраз у яго межах беларусы могуць захаваць і развіваць сваю мову, культуру, гістарычныя карані і адметнасці. Якое нахабства! Хіба мы не ведаем, як нішчылася мова і ўсё нацыянальнае ў Беларусі пад кіраўніцтвам Пятра Машэрава ў былым Савецкім Саюзе. У будучым Саюзе Беларусь як нацыянальную адметнасць даб'юць і пахаваюць. Як сказаў мне днямі адзін навуковец, у саюзе Расія праглыне Беларусь і праз колькі часу выплюне яе тапачкі. Тым болей што нас цягнуць не ў славянскую супольнасць, а ў нейкі Еўраазіяцкі саюз. У Расіі жыве 30 мільёнаў нярускіх людзей. Як сведчыць чэчэнская вайна, абрусіць, суцішыць іх ніяк не ўдаецца. А балбатня вакол славянскай еднасці — гэта чыстая хлусня, рэакцыйны панславізм. Тым болей што інкарпарацыя Беларусі запланавана даўно. Інакш навошта было ліквідоўваць беларускія сімвалы, уводзіць дзвюхмоўе, а фактычна рускую мову як адзінадзяржаўную. Каб стаць пад двухгаловага арла? Крыўдна і балюча для беларускага народа.

Зразумела, што зманлівая ўпартасць лукашэнкаўцаў дасягнуць чаго-небудзь станоўчага ў сваёй памылковай палітыцы будзе працягвацца. Яе вынікам будзе толькі адно — далейшая дэградацыя эканомікі. Але надзеі на выратавальную ролю Саюза таксама марныя і небяспечныя. Чаму?

Па-першае, таму што расійская эканоміка рыначная, а наша ўяўляе сабой дзяржаўны капіталізм, і паяднаць іх немагчыма. Да таго ж расійская эканоміка крымінальная. Народ у Расіі абрабаваны махлярамі і прайдзісветамі да ніткі. Калі гэтая рыначная хвароба пераняссецца і на нашу зямлю, а адбудзецца гэта абавязкова, бо эканоміка Расіі пераважае, то "новыя рускія" скупяць беларускія прадпрыемствы за бясцэнак.

Па-другое, Беларусь настолькі "праела" свой асноўны капітал, што мае патрэбу ў мільярдных доларавых крэдытах. Па ўсім відаць, што Захад па палітычных матывах іх не дасць, а Расія сама стаіць з працягнутай рукой.

Па-трэцяе, дарэмнае спадзяванне, што Расія знізіць цэны і тарыфы на энерганосьбіты і транспартныя паслугі для Беларусі. Расійскі прыватны прадпрымальніцкі сектар можа гэта зрабіць толькі пры ўмове, калі ўрад кампенсуе страты. А гэта сёння немагчыма па многіх прычынах. Дзякуй Богу, што Расія і так прадае нам энерганосьбіты па цэнах, якія ніжэйшыя за сусветныя.

Па-чацвёртае, стварэнне фінансава-прамысловых груп прывядзе толькі да ўмацавання пазіцый расійскага капіталу на шкоду Беларусі. Прыкладам гэтага ўжо сёння можа быць стварэнне расійскага газавага тэрміналу пад Брэстам. Гаспадар газу — Расія, а калі здарыцца якое няшчасце, то для Беларусі гэта будзе другім Чарнобылем.

Па-пятае, нельга спадзявацца, што Расія будзе вечным рынкам збыту беларускага машынабудавання, бо Расія мае свае аналагічныя гіганты, і яны вельмі хутка стануць канкурэнтамі. Замест гэтага трэба шукаць капітал, ажыццявіць рэструктурызацыю, рэканструкцыю і інавацыю на гэтых прадпрыемствах, каб надзейна выйсці на сусветны рынак.

Па-шостае, саюз небяспечны для насельніцтва, бо абавязкова прывядзе да росту цэн на прадукты харчавання. У Расіі адзін літр малака каштуе 13 рублёў, ці 350 тысяч беларускіх. Такая ж цана на хлеб, масла ды іншыя прадукты. Дык хто можа быць зацікаўлены ў адзінай з Расіяй прасторы?

Нарэшце, сёмае. Расія ў даўгах як у шаўках. Яе знешняя запазычанасць сёння — 160 мільярдаў долараў, па 1076 долараў на чалавека, а ў Беларусі пакуль што па 100 долараў, і то досыць. Ці не давядзецца нам, беларусам, разлічвацца з даўгамі расіян!

Атрымоўваецца, што беларускія калабаранты спяшаюцца ў... пекла. Прыкра, што і казаць...

Открытым текстом

Ляпсус под штампом МВД

В августе-сентябре в "Народной воле" был опубликован цикл моих статей под названием "Золото партии". Их, вместе с заявлением о беспределе солигорских чиновников я отправил госсекретарю Совета безопасности Виктору Шейману, который поручил МВД проверку полученных от меня материалов.

И вот из этой структуры в редакцию поступило шестистраничное послание за подписью... пресс-секретаря МВД Д.Партона, которое милицейские чины просят опубликовать. Мы уже привыкли к тому, что люди в погонах порядком поднаторели в сочинении всевозможных отписок. Но из полученного "Народной волей" письма проясняется, что в МВД решили разнообразить отписочный жанр и вывести его уже на публицистический уровень. Сразу скажу, что ничего хорошего для МВД с этой затеи не получилось.

Милицейское послание начинается интригующе:

"...Сообщаем Вам, что Управлением собственной безопасности совместно с Комитетом по организованной преступности и коррупции при МВД Беларуси и УВД Минского облисполкома после опубликования на страницах газеты "Народная воля" от 4 сентября 1999 года критической статьи "Золото партии" была организована проверка изложенных автором критических фактов.

В статье указывается на ряд недостатков в работе Солигорского ГРОВД и Солигорского межрайотдела Управления по Минской области Комитета по ОП при МВД Беларуси и злоупотреблений служебным положением со стороны должностных лиц этих подразделений. Проверка произведена с выездом на место. Отдельные изложенные в статье факты имели место, хотя в статье они преподнесены автором в несколько искаженном виде. Иные "упреки" не подтвердились и не соответствуют действительности:

1) В 1989 году в г.Солигорске при ПО "Беларуськалий" был организован молодежный центр "Альфа", руководителем которого назначен Болотов С.А. В 1991 году МП "Альфа" преобразован в ПКО "Альфа" и по решению комитета комсомола ПО "Беларуськалий", с согласия администрации этого предприятия и Минского областного комитета комсомола, ПКО "Альфа" передается безвозмездно часть имущества объединения". Финансово-хозяйственная деятельность ПКО [illegible]

...дело по ст.160-1 ч.2 Уголовного Кодекса Республики Беларусь — за сокрытие доходов в особо крупном размере.

В настоящее время проводится расследование...

В целях обеспечения фактического поступления финансовых санкций в бюджет нами наложен арест на имущество ПКО "Альфа".

Наложить арест на личное имущество Болотова С.А. не представляется возможным в отсутствие владельца, в связи с тем, что по месту прописки Болотова С.А. никто не проживает, а сам Болотов С.А. объявлен в розыск.

Начальник Солигорского МО УГКФР по Минской области и г.Минску подполковник финансовой милиции Л.В.Бартошевич".

Как видим, еще 26 октября финансовая милиция возбудила в отношении Болотова уголовное дело, по которому ему "светит" 7 лет лишения свободы с конфискацией имущества, а из МВД строчат, что противоправных действий со стороны Болотова не выявлено ни одним госорганом и "оснований для возбуждения уголовного дела против кого бы то ни было не имеется". Как объяснить этот ляпсус, господин Партон?

Народная молва гласит, что когда к солигорским чиновникам приезжают проверяющие, акты проверок чаще всего составляются в ресторане гостиницы "Алеся" под звон стаканов, наполненных водкой и другими благородными напитками.

Я не знаю, как проводило свою проверку МВД, но уже сейчас ясно, что визитеры из Минска по какой-то причине так и не смогли преодолеть стометровое расстояние между гостиницей "Алеся" и зданием, где размещается солигорская финансовая милиция. Хотя должны были знать о возбуждении ею уголовного дела.

Теперь посмотрим, что пишет МВД насчет другого героя моих публикаций — заместителя начальника Солигорского отделения Комитета по борьбе с организованной преступностью и коррупцией Григория Терешко:

"6 октября 1999 года в Солигорскую межрайпрокуратуру поступило заявление гр-ки Х. (фамилию и место работы этой женщины мы не называем, чтобы не подвергать ее дополнительным нервным стрессам. — Ред.) **о том, что Терешко Г.И., используя свое служебное положение, угрожал ей заключением под стражу и вступал с ней в половые отношения. Межрайпрокуратурой проводится проверка изложенных гр-кой Х. фактов. Терешко Г.И. эти факты категорически отрицает. Последний, а также сотрудники милиции Солигорского межрайотдела отрицают факт распития спиртных напитков после присвоения ему очередного специального звания майор милиции...**

3 июня 1998 года Терешко Г.И. принял к своему производству уголовное дело в отношении [illegible]

...34л-с от 26 августа 1999 года за грубое нарушение служебных обязанностей и норм этики, выразившиеся в получении в долг большой суммы денег у бывшего обвиняемого по уголовному делу, майор милиции Терешко Г.И. предупрежден о неполном служебном соответствии. Меру дисциплинарного воздействия в отношении Терешко Г.И. следует признать достаточной".

Должен заметить, что другие государственные органы делают совершенно иные выводы из этой ситуации. Ведь в соответствии с п.2 ст.8 Закона Республики Беларусь "О мерах борьбы с организованной преступностью и коррупцией" государственным служащим "категорически запрещается использование своего служебного положения при решении вопросов, затрагивающих их личные интересы. Взяв деньги в долг у подследственного, Терешко нарушил не этические нормы, как убеждают нас публицисты из МВД, а требования закона. А если блюстители чистоты милицейского мундира захотели поговорить об этике, пусть помогут восьмилетней дочери Терешко, которая вместе с бывшей его женой вынуждена скитаться по чужим углам. Потому что в их квартиру майор милиции поселил свою сожительницу, сосуществовать с которой оказалось невозможно.

Думается, что после всех этих пассажей объективность эмвэдэшного послания дальше можно не комментировать. Но мы обязательно вернемся к нему после того, как другие государственные органы закончат проверки по солигорскому беспределу.

А завершается сей памфлет на высокой патетической ноте:

"Учитывая социальную значимость "нашумевшей" статьи и изложенных в ней фактов (очень признателен МВД за высокую оценку моего творчества. — **Авт.**) **просим с результатами проведенной проверки ознакомить читателей газеты.**

Убеждены, что добиться соблюдения от каждого конкретного человека, а тем более государственного чиновника, законодательства, совместными усилиями получится и эффективнее и быстрее. Поэтому, прилагая со своей стороны необходимые усилия для того, чтобы ни один злободневный, критический факт озвученный в прессе не остался не замеченным, рассчитываем и на Вашу помощь и содействие в общем деле по наведению порядка и законности в нашем общем доме — Республике Беларусь!"(здесь и ранее стиль и орфография оригинала сохранены. — **Ред.**).

Можно не сомневаться, что публицисты в погонах рассчитывали на совершенно сногсшибательный эффект своего послания и полагали, что оно заставит нашего главного редактора с настороженностью отнестись к моим новым статьям о милиции и больше не пускать их на страницы "Народной воли". [illegible]

...солигорском суде сейчас рассматривается основанный на этой же расписке иск Павлова к Терешко о взыскании с него долга! Такие умозаключения пинкертонов из МВД вызывают весьма ироническое к себе отношение. Но вот Павлову как раз не до смеха. Потому что 10 сентября солигорская милиция возбудила в отношении его жены уголовное дело.

В этой же июльской статье я писал об Л.Алябиной, которая по хотению все того же Терешко пять месяцев просидела на нарах СИЗО и была выпущена на свободу судом. А ведь эта женщина одна воспитывает несовершеннолетнего сына! После моей публикации милиция прониклась к ней особым сочувствием, и 4 октября г.г. возбудила в отношении Алябиной новое уголовное дело, поскольку "Солигорским межрайотделом вскрыты новые факты ее преступной деятельности".

После выхода моих статей уголовные дела были возбуждены в отношении еще двух солигорчан, дававших мне информацию (эти люди просили меня не называть их фамилии). Как мне стало известно, делалось это с грубейшим нарушением закона.

Во всех четырех случаях уголовные дела возбуждались по событиям многолетней давности, например, 1994 года. Такой ход событий дает основания полагать, что эти люди подвергаются преследованиям прежде всего за то, что дали мне факты для публикаций, которые здорово ударили по престижу солигорской милиции. И я сделаю все от меня зависящее, чтобы компетентные государственные органы проверили законность возбуждения и расследования этих уголовных дел.

Не стоит забывать и о том, что уголовное дело планировалось и для меня. Как ни смешно сейчас это звучит, но в июле Болотов подал солигорским правоохранителям заявление, из которого следовало, что я, дескать, вымогал у него 50 тысяч долларов. Поначалу эта бумага лежала без движения и использовалась как орудие шантажа, но когда 12 августа я опубликовал очередную разгромную статью о солигорской милиции, та дала ход болотовскому заявлению и начала "расследование". Все эта затея с треском провалилась и с уголовным делом так ничего и не вышло, Болотов же пустился "в бега". Но сведущие люди по сей день уверяют меня в том, что если бы я "клюнул" на зазывания милиции и приехал в Солигорск, моя дальнейшая биография сложилась бы куда менее благополучно.

Завершая разговор о своей статье "У кого на "крючке" солигорские борцы с коррупцией", процитирую из нее такую фразу: **"похоже, что история Болотова развивается по сценарию нашумевшего дела солигорского предпринимателя Романа Черненко".** Напомню, что это было опубликовано 3 июля, а в ноябре Болотов [illegible]

...замалчивания и сокрытия преступлений, совершенных милиционерами. Должен заметить, что эта стратегия обречена на полный провал, особенно в таких небольших городках, как Солигорск, где все и у всех на виду. И если майор Терешко на каждом шагу бравирует своими связями в МВД, а поведение этого министерства полностью подтверждает справедливость его слов, в Солигорске вряд ли будут относиться к милиции с уважением.

Сергей НАВОЕВ.

Тюремные университеты

Восьмой арест

(Продолжение. Начало в №№228, 230.)

Изолятор временного содержания предназначен, как гласит его название, для временного — в течение трех суток — содержания, до предъявления официального обвинения, лиц, подозреваемых в совершении преступления. Это — внесудебное лишение свободы, и потому применение данной меры предполагается лишь в исключительных случаях. Согласно Уголовно-процессуальному кодексу, исключительными случаями считаются задержание гражданина на месте преступления или намерение подозреваемого скрыться от правоохранительных органов.

Такие гарантии гражданам изложены в Конституции и законе. Однако чиновники нашего нынешнего государства руководствуются, как известно, указами и декретами, но не законами. А "первопрезидентский" декрет увеличивает превентивное (до предъявления обвинения) задержание до 30 суток. И уж совсем никто — ни следователи, ни прокуроры, ни судьи — не обращают внимание на такую "мелочь", как основание задержания. Свободы на Беларуси лишают по... мотивам опасности преступления. Опасными же считаются преступления, за которые предусмотрено наказание в виде лишения свободы на срок свыше одного года.

Инкриминируемая мне статья 186^3 — организация и участие в групповых действиях, нарушающих общественный порядок, — предусматривает лишение свободы на срок до трех лет. Этого оказалось достаточно, чтобы поместить парламентария на трое суток в изолятор временного содержания, а затем — на два месяца в следственный изолятор, хотя ни на момент водворения в ИВС, ни к моменту заключения в СИЗО, ни до сего времени у следствия нет подтверждения предъявленных мне обвинений.

У некоторых из тех лиц, которые оказались вместе со мной в камере N4 изолятора временного содержания, подтверждения предъявленного обвинения были. Так, один молодой парень в пьяном виде зашел в незапертую квартиру и похитил из холодильника три банки тушенки, две из которых у него при задержании были изъяты. Предъявленная ему статья Уголовного кодекса предусматривает наказание до трех лет лишения свободы — то есть по одному дню арестантского содержания за каждый грамм (!) похищенной тушенки. Соответствует ли такая кара содеянному?

Другой — за кражу десяти пар поношенной обуви из общего тамбура на лестничной клетке. Половину похищенного пьянчуга успел реализовать за бутылку водки и пропить, остальную обувь изъяли у него при попытке похмелиться. Предъявленная ему статья предусматривает лишение свободы на срок до десяти лет — по одному году пребывания в колонии за каждую похищенную пару истоптанной обуви. Оставаясь на свободе и работая, он смог бы возместить нанесенный ущерб уже через год, а при водворении за решетку деньги за похищенную обувь владелица не получит и через десять лет.

Третий — наркоман. Ранее уже отбывал за это наказание, а теперь пытается освободиться от наркотической зависимости и наладить нормальную семейную жизнь, но пока не получается. При задержании у него обнаружили разовую дозу наркотика. Инкриминируемая статья предусматривает лишение свободы на срок от шести до пятнадцати лет. А ведь воспитание недавно родившейся дочурки могло бы послужить исправлению такого "преступника" значительно эффективнее, чем несколько очередных лет, проведенных в колонии.

Да, в камере были и те, кто на самом деле совершил тяжкое преступление и, возможно, действительно наличествуют основания для внесудебного лишения данных лиц свободы. Однако правомерность содержания в следственных изоляторах большинства арестантов вызывает большое сомнение.

Думаю, читателям будет небезынтересно узнать, а какие же преступления Уголовный кодекс Республики Беларусь не считает опасными? То есть за какие преступления в нашем государстве предусмотрено наказание менее одного года лишения свободы, и в связи с чем к лицам, их совершившим, не применяется такая мера пресечения, как содержание до суда под стражей:

— **незаконное лишение свободы** — наказывается арестом или исправительными работами на срок до двух лет (статья 124 УК);

— **незаконное помещение в психиатрическую больницу** — наказывается исправительными работами на срок до двух лет (статья 124^2);

— **подлог избирательных документов** — наказывается исправительными работами на срок до двух лет (статья 131 УК);

— **незаконный обыск** — наказывается лишением свободы или исправительными работами на срок до одного года (статья 132 УК);

— **воспрепятствование деятельности профсоюзов** — наказывается исправительными работами на срок до одного года (статья 133 УК);

— **преследование граждан за критику** — наказывается штрафом (статья 136^1);

— **бездействие власти** — наказывается исправительными работами на срок до двух лет (статья 166^1);

— **незаконный арест или незаконное задержание** — наказывается исправительными работами на срок до одного года (статья 174 УК).

Практически все сокамерники утверждают, что их в той или иной степени подвергали истязаниям и даже пыткам. *(Пытка — умышленное причинение боли, физического или нравственного страдания.)* Хотя, надо отметить, что правоохранительные органы, кроме "кнута", применяют и "пряник". Так, один из сокамерников рассказывал, что ему обещали предоставить на сутки комнату и женщину, если он возьмет на себя, помимо содеянного им преступления, в совершении которого уже признался, еще несколько нераскрытых преступлений.

Нравственные страдания

Нравственные страдания граждан — обязательный итог деятельности многих работников правоохранительных органов. Складывается впечатление, что все помыслы таких лиц в милицейской форме направлены лишь на то, как бы сильнее унизить и заставить страдать попавшего в их руки человека.

В частности, к унизительным процедурам, причиняющим нравственные страдания, относится снятие отпечатков пальцев у участников политических акций. Понятно, когда отпечатки пальцев берут у подозреваемого лица, чтобы сверить с теми, которые обнаружены на месте преступления. Но какое отношение имеют отпечатки пальцев к гражданам, участвующим в мирных демонстрациях, митингах, пикетах? Пусть даже и несанкционированных властями. Ведь пребывание обвиняемого на месте административного правонарушения подтверждается показаниями свидетелей и фотовидеоматериалами, но никак не отпечатками пальцев.

Причина одна — унизить человеческое достоинство гражданина. Для расследования обвинения, выдвигаемого против участников политических акций, отпечатки пальцев нужны, как зайцу "стоп-сигнал". Подтверждает это и мой личный опыт. Процедуре снятия отпечатков пальцев я подвергался уже четыре раза: в Центральном и Советском (дважды) РОВД, а последний раз — в СИЗО на Володарке. Какое следственное действие проводилось или будет проводиться с этими отпечатками? И сколько еще раз будут проводить данную процедуру над моими пальцами? Ведь только в Минске девять РОВД, а всего по Беларуси милицейских структур, претендующих на право снятия отпечатков пальцев, более полутора сотен.

Еще более глубокие страдания, в том числе и физические, наносятся наручниками. Кандалы на руках убийц, бандитов, грабителей, рэкетиров, возможно, и необходимы. Хотя и это вопрос неоднозначный. Применение наручников допустимо лишь к особо опасным преступникам и к лицам, покусившимся на побег. Демонстративное же надевание наручников на меня производилось конвоирами исключительно с целью унижения депутата парламента. Потому как в этой же машине в это же время других обвиняемых и подозреваемых перевозили без наручников. Видимо, для нынешнего режима деятели политической оппозиции — самые опасные преступники.

Красные полосы на пережатых наручниками запястьях остаются на несколько суток. А какие мучения при попытке взобраться в кузов со скованными позади руками! По рассказам, а ранее я и сам однажды наблюдал такой случай, наиболее ретивые конвойные "ускоряют" посадку в автозак резиновыми дубинками. По первому моему впечатлению от пребывания в следственном изоляторе, и наручники и дубинки применяют те сотрудники правоохранительных органов, в лексиконе которых, при обращении к задержанным и арестованным гражданам, нет слова "Вы".

Необходимо отметить, что и отношение тюремного электората к "Верховному милицейскому главнокомандующему" — соответствующее. Сторонников первого белорусского президента ни в ИВС, ни в СИЗО на моем пути не оказалось. А ведь, по данным правозащитных центров, за пятилетие нынешнего режима через милицейские руки (и ноги), камеры РОВД, следственные изоляторы и колонии, административные штрафы и аресты прошло более половины взрослого населения страны.

Не в этом ли причина боязни президентских выборов в 1999 году? Только ведь к 2001 году количество избирателей, прошедших через милицейские истязания, увеличится, а не уменьшится.

Валерий ЩУКИН,
правозащитник.

(Продолжение следует.)

Прэзентацыя

Да юбілейных Калядаў і юбілейнага 2000-га Новага года выдавецтвы "Лекцыя" і "Бацькаўшчына" выпусцілі кнігу-альбом "Беларусь. Гістарычнае падарожжа для дзяцей"

Гэта шматколернае, вялікага фармату падарункавае выданне. 112 старонак арыгінальных малюнкаў і невялікіх цікавых тэкстаў знаёмяць з тысячагадовай гісторыяй Беларусі, яе выдатнымі асобамі, героямі, звычаямі, архітэктурнымі помнікамі розных эпох, памятнымі бітвамі, таямнічымі скарбамі, гербамі, вераваннямі далёкіх продкаў, рамёствамі, мастацтвам і да т. п. Кніга будзе цікавая не толькі дзецям, але і дарослым (якія часцяком ведаюць пра мінуўшчыну сваёй Радзімы значна менш за дзяцей).

Падобны альбом на Беларусі выдаецца ўпершыню.

Аўтар кнігі — пісьменнік Кастусь Тарасаў. Ілюстравалі кнігу некалькі мастакоў.

Кніга "Беларусь. Гістарычнае падарожжа для дзяцей" — добры навагодні падарунак не толькі для школьнікаў, але і дастойны калядны прэзент для сяброў, [illegible] партнёраў.

Тэлефон рэалізацыі: **239-15-32, ООО "Лекция".**

И в шутку, и всерьез

Мужчине – одно яйцо, женщине – три

Здравствуйте, уважаемая редакция "Народной воли"!

Предлагаю вниманию представителей "вертикали" очень простое решение возникшей в последнее время проблемы нормальных куриных яиц.

1. Ввести нормы отпуска на одного человека:

— мужчина — 1 (одно) яйцо;

— женщина — 3 (три) яйца.

2. Чтобы не было вывоза стратегического продукта за рубеж, продажу яиц производить только в обмен на пустую скорлупу, то есть на тару.

3. Тем, у кого к моменту введения данного декрета не оказалось дома ни одного яйца, чтобы сдать скорлупу, необходимо в органах "вертикали" получить справку для покупки одного или трех яиц.

Введение данного декрета позволит решить следующие проблемы:

1. Снять проблему дефицита яиц — можно будет сжарить яичницу, пойти сдать тару и купить в тот же день еще.

2. Снять проблему дефицита кормов для кур — сданную скорлупу магазины будут сдавать на птицефабрики.

3. Соответственно меньше мусора будут выкидывать горожане — снизится нагрузка на коммунальные службы.

4. Четвертое и самое главное — возрастет благодаря мудрому декрету доверие народа к т.Лукашенко.

С уважением —
Геннадий МАЗЬКО,
житель г.Ивацевичи Брестской области.

Рубам!

Калі будзе зарплата?

На двары зіма, а ў многіх калгасах і саўгасах Магілёўшчыны з настальгіяй узгадваюць лета. Не, яны сумуюць не па сонечным надвор'і, а па заробленых грошах. Кіраўнікі сельскіх гаспадарак стаміліся адказваць на пытанні "Калі будзе зарплата?". Жнівеньскую не бачылі прыкладна ў 980 калгасах і саўгасах. З ліпеня грошы не выплачваюць болей чым у 200 гаспадарках. А яшчэ пяць гаспадарк наогул апынуліся ў аўтсайдэрах. Іх працаўнікі не бачылі грошы з чэрвеня. А ўсяго каля 1700 калгасаў і саўгасаў маюць запазычанасць у памеры некалькіх трыльёнаў рублёў. Калгаснікам толькі і застаецца, што спяваць: "Лета, ах, лета..."

Аляксандр СЕРДЗЮКОЎ.

Стоп-кадр

Здымак зроблены нядаўна каля мінскага ЦУМа. Хлопчык іграе на гармоні, зарабляючы грошы.

Фота IREX/ProMedia.

У Мінску ўведзена ў эксплуатацыю першая ў Беларусі тэлефонная станцыя сістэмы "Алкатэль 1000 С 12"

На АТС 206/207 Мінска ўведзена ў эксплуатацыю камутацыйнае абсталяванне "Алкатэль 1000 С 12". Урачыстаму адкрыццю першай у Беларусі тэлефоннай станцыі гэтай сістэмы папярэднічаў семінар, на якім прадстаўнікі германскай кампаніі "Алкатэль СЭЛ АГ" падрабязна расказалі пра цяперашнюю прадукцыю канцэрна "Алкатэль" і праграму ягонага развіцця.

Цырымонія ўводу ў эксплуатацыю новага камутацыйнага абсталявання стала, па сутнасці, і ўрачыстым адкрыццём сумеснага беларуска-германскага прадпрыемства — ЗАТ "Алкатэль МВАВТ". Заснавальнікамі гэтага СП, зарэгістраванага ў снежні 1998 года, сталі "Алкатэль СЭЛ АГ" і Мінскае вытворчае аб'яднанне вылічальнай тэхнікі (МВАВТ). Прадпрыемства асвоіла вытворчасць высокатэхналагічнай камутацыйнай сістэмы "Алкатэль 1000 С 12" з выкарыстаннем нямецкіх электронных кампанентаў.

Стратэгія развіцця прадугледжвае таксама экспарт камутацыйнага абсталявання ў Расійскую Федэрацыю, што зробіць праект не толькі імпартазамяшчальным, але і валютаакупным.

Ірына САЗАНОВІЧ.

Страх — дрэнны памочнік

Не трэба доўга шукаць шляхі выратавання вёскі, бо яны ўжо знойдзены. Знойдзены таленавітым чалавекам — былым старшынёй калгаса "Рассвет" Кіраўскага раёна В.К.Старавойтавым. Ён актыўна, без усякай дапамогі з боку дзяржавы, абапіраючыся толькі на падтрымку калгаснікаў, правёў карэннае рэфармаванне калгаса "Рассвет". І, як мы зараз бачым, жорстка паплаціўся за сваю ініцыятыву.

У некаторых калгасах рэфармаванне пачалося з пераўтварэннем гэтых калгасаў у асацыяцыі акцыянерных таварыстваў ці ў асацыяцыі кааператываў. Так, напрыклад, калгас "Рассвет" быў рэфармаваны ў асацыяцыю закрытых акцыянерных таварыстваў. Быў атрыманы абнадзейваючы вынік. Але ўрад краіны па вядомай прычыне спыніў далейшае развіццё асацыяцыі. Прыкладна па такім жа шляху пайшлі яшчэ каля двух дзесяткаў калгасаў. Але і яны вымушаны былі па той жа прычыне спыніць свае ўнутрыгаспадарчыя рэформы.

Мы ж лічым, што В.К.Старавойтавым і старшынямі іншых калгасаў былі выбраны адзіна правільныя і вельмі падобныя паміж сабой шляхі рэфармавання калгаснай вёскі. Прыходзіцца толькі шкадаваць, што важны працэс спынены.

Што ж рабіць далей, як ратаваць вёску?

Вельмі проста: пачаць яе рэфармаванне спачатку. І ўжо с актыўнай дапамогай урада краіны, улічваючы тыя магчымыя памылкі, якія былі дапушчаны.

А можа, і сапраўды, як лічаць многія, не трэба нам спяшацца з рэфармаваннем калгасаў-саўгасаў? Можа, нам лепш пачакаць, пакуль такое жыццё, як сённяшняе, добра "прыпячэ" многіх працоўных краіны. Вось тады і заняцца рэфармаваннем аграпрамысловага комплексу.

Улады так напалохалі кіраўнікоў гаспадарак, што ў іх свядомасці зноў пасяліўся той самы ліпкі страх, які доўгія гады панаваў на ўсёй прасторы былога саюза. Што ні кажыце, але страх — дрэнны памочнік у творчай, пошукавай рабоце.

Толькі вольны чалавек, калі ў яго ёсць асабістая ўласнасць, — пастаянная, нікім недатыкальная, свяшчэнная — будзе дзейнічаць смела і энергічна, больш упэўнена пераадольваць свае жыццёвыя цяжкасці. Ён будзе спадзявацца толькі на свой гаспадарчы вопыт, на свой розум, на свае працавітыя рукі. Гарэлка будзе становіцца для яго ўсё менш і менш прывабнай, бо трэба будзе напружана працаваць, а не шукаць, дзе б і за чый кошт выпіць. Наш працавіты беларускі селянін будзе бачыць, што цяжкасці на яго шляху паступова адступаюць і паяўляецца цвёрдая надзея на лепшае жыццё.

Ён ужо будзе ўпэўнены ў тым, што напрыканцы свайго жыцця зможа перадаць сваім нашчадкам квітнеючую ніву і тучны статак, ці, проста кажучы, добры заробак.

М.ПАПЕКА, І.ХАДЗЯЕЎ.
Пружанскі раён.

Народная Воля 14 СНЕЖНЯ 1999 г.

Немецкая мозаика

Химическая промышленность Германии снова "в форме"

Немецкая химическая промышленность справилась с последствиями кризиса в Азии и снова находится "в форме". Благодаря мощному рывку к концу 1999 года в отрасли ожидается по крайней мере 2-процентный рост. К 2000 году, по прогнозу Союза Химической промышленности, рост может составить 3 процента, что связано с удачными экспортными сделками и оживлением конъюнктуры на внутреннем рынке. Впервые в отрасли имеются "реальные шансы создать новые рабочие места", после того как на протяжении нескольких лет происходило только их сокращение. Так считает президент СХП, Ханс-Дитрих Винкхаус. Таким образом, химическая промышленность вновь справилась со своей ролью — быстрым конъюнктурным стартом. В результате кризиса в Азии во второй половине 1998 года производство сократилось. После спада, продолжавшегося в первой половине 1999 года, наступил заметный подъем. Сейчас производство находится на докризисном уровне, сообщил Х.-Д. Винкхаус. По расчетам СХП, за девять месяцев рост составил 0,5 процента.

В Германии снизилось количество выпускников вузов

Впервые за пять лет в Германии наблюдается снижение количества выпускников вузов. По данным федерального ведомства статистики в Висбадене в прошлом году почти 228 тысяч студентов получили высшее образование, что было на 10 тысяч выпускников — или 4 процента — меньше, чем в 1997 году. Спад среди выпускников технических специальностей достиг даже 10 процентов. Причина подобного явления, по данным статистики, заключается в том, что в середине 90-х по сравнению с предыдущими годами снизилось число молодых людей, желающих получить высшее образование. Так если в 1990—1991 учебном году в вузы поступили 272 тысячи абитуриентов, то в 1993—1994 году их насчитывалось 233 тысячи, а еще два года спустя только 220 тысяч. С 1995—1996 учебного года снова стало наблюдаться увеличение количества поступивших. В среднем выпускник прошлого года провел в стенах вуза 6 лет и достиг возраста 28 лет. Каждый третий изучал право, экономику или социологию, каждый пятый получил диплом инженера, каждый шестой стал филологом или культуроведом. Почти половина выпускников получила диплом университета, около трети окончили высшие специальные школы. Каждый десятый получил степень кандидата наук. Приблизительно такое же количество приобрело высшее педагогическое образование. Почти 40 процентов выпускников составили представительницы слабого пола, 60 процентов — мужчины. 95 процентов выпускников имеют немецкий паспорт.

Материал подготовлен при содействии Посольства ФРГ в Республике Беларусь.

Эврика!

Лазер атакует рак

Физики из берлинского Института имени Макса Борна с помощью лазерной аппаратуры смогли идентифицировать самое начало злокачественного перерождения клеток человеческой кожи, производящих темные пигменты — меланины. В результате подобного перерождения образуются меланомы, наиболее агрессивная разновидность раковых опухолей. Немецкие ученые использовали лазер, генерирующий чрезвычайно короткие инфракрасные вспышки длительностью около одной квадриллионной доли секунды. Спектральный анализ такого свечения позволяет обнаружить наличие патологических изменений, характерных для начальных стадий меланомы. В настоящее время сотрудники института работают над созданием портативного лазера, пригодного для клинической апробации нового метода онкологической диагностики.

Случайное открытие

Сотрудники Католического университета в Лувене практически случайно открыли физический эффект, который может лечь в основу новой технологии изготовления искусственных алмазов. Профессор Шарлье и его ассистенты изучали процесс образования полых сферических углеродных молекул — фуллеренов. Для этого экспериментаторы пропускали электрический ток через электроды из графита, помещенные в вакуумную камеру. Оказалось, что при достаточной силе тока начинается кристаллизация углеродных паров в кристаллики алмаза величиной от десяти до ста микронов. Работа бельгийских исследователей опубликована в последнем номере лондонского журнала Nature.

Принц Филипп простился с холостяцкой жизнью

Старший сын короля бельгийцев Альберта II и королевы Паолы принц Филипп взял в жены прекрасную аристократку Матильду д'Удекем д'Акоз. "День радости всей нации", "Когда Матильда улыбается, в Бельгии светит солнце", — с такими заголовками вышли на днях местные газеты.

В Греции рухнул мост

Два человека погибли и девять были госпитализированы после обвала строящегося в 15 км к западу от Афин моста. Причины происшедшего выясняются. Специалисты считают, что, несмотря на дожди, на протяжении нескольких дней заливавшие греческую столицу, уже построенная часть моста не должна была обрушиться ни при каких обстоятельствах. Тем не менее некоторым отвечающим за возведение и безопасность моста официальным лицам уже предъявлены обвинения в преступной халатности.

Мост является частью строящейся дороги стоимостью 400 миллиардов драхм (1,3 млрд. долларов), идущей из международного афинского аэропорта. Планировалось, что функционировать трасса начнет к 2001 году. Теперь, однако, открытие шоссе будет отложено.

Культура

"Американская красавица" — лучший фильм года

В Соединенных Штатах начался традиционный сезон вручения кинематографических наград. Первая, учрежденная 90 лет назад, присуждается Национальным советом просмотра кинофильмов. Лучшим фильмом года признана "Американская красавица" — о гротескных сторонах жизни в пригородах.

Тадж-Махал можно посетить и ночью

Министр туризма индийского штата Уттар-Прадеш Ашок Ядав объявил, что знаменитый мавзолей XVII века Тадж-Махал будет открыт для ночного осмотра. Доступ будет открыт 5 дней в месяц в период полнолуния. Ночные осмотры был прекращены после того, как сикхские боевики заявили о намерении взорвать Тадж-Махал.

"Инфаркт" на колесах

Сердечный приступ можно запросто заработать при езде на мотоцикле, например, попытавшись перескочить через сломанный мост или же проверяя себя, при попытке в последнюю секунду увернуться от трейлера. У американца Кэри Харта другое хобби — он испытывает "на прочность" зрителей. Свой любимый трюк под названием "Инфаркт" Харт продемонстрировал во время финальных соревнований по мотокроссу в рамках "экстремальных игр" в австралийском Брисбене.

Необычная встреча

Целительница баба Оля

В Кудричах — заброшенной среди болот деревеньке на Пинщине — была в этом году дважды. Весной в пору бурного половодья, когда местные жители могли добираться от хат к сараям только на лодке, и вот сейчас, в канун Нового года. Читатели газеты, может быть, помнят корреспонденцию "Таежный тупик на Полесье" — так это о Кудричах. Повторюсь, в деревне, где всего-то 47 жителей, нет ни одного объекта социальной сферы: школы, больницы, магазина, аптеки, сберкассы, амбулатории... Есть только хаты, сплошь покрытые камышом, и люди, искренне благодарные властям за то, что вовремя дают пенсию и дважды в неделю приезжает автолавка с хлебом и некоторыми другими продуктами. Оказывается, для счастья достаточно и этого. Живут сельчане больше верой в Бога да надеждой, что весной не будет много воды.

На сей раз я ехала в Кудричи не из-за паводка — о большой воде забыли уже и кудричане, и журналисты. Ехала к местной целительнице бабе Оле, о которой в последнее время много слышала. Будто бы исцеляет баба Оля от многих хворей, предсказывает судьбу, может предостеречь от поступков и действий, которые не сулят человеку добра.

До меня здесь побывало много разного люду, а потому, когда спросила у первого встречного, где живет баба Оля, он сразу же показал рукой на дом, который иначе, как избушкой на курьих ножках, не назовешь. Крыша из камыша прохудилась, маленькие окна-бойницы чуть ли не вросли в землю, а весь двор просто усыпан гусиным пометом.

— Нехай их, этих гусей, — встречая меня, негодует хозяйка. — Чи ж это можна, увесь час кай порога стоять. Ненаедные такие. А пошли... Я, знаете, уже 50 штук продала на базаре в Пинске. По 2,5 миллиона за штуку пошли. Добре вышло, копейка в запас будет.

Мы заходим в хату. От растерянности у меня расширяются зрачки. В каком же веке живет баба Оля? В хате ее одна комната. Пол глиняный, под одной лавкой ссыпана бульбочка, под другой — свекла. У порога стоят ведра с водой, помоями, чугуны, на гвоздике висит полотняный рушник. Из мебели всего только самодельный стол да кровать. Вся одежда хозяйки висит на перекладинке над кроватью, здесь же — плетенки лука, чеснока.

Ольга Герасимовна приглашает меня к столу, поближе к образам. Тряпкой смахивает пыль с большой лавки, и я удобно усаживаюсь напротив нее.

— Вы, голубка моя, приехали не в лучший час, — начинает разговор баба Оля. — Захворала я маленько, вот лежала на печи, выгревалась. Но раз уже приехала, кажи, якая у тебя до меня справа.

Я рассказываю, хозяйка внимательно слушает, задает вопросы. Потом укладывает меня на свою постель и начинает молиться. Молится долго, молитвы читает вслух, в обращении к Богу называет мое имя, прося его исцелить и благословить в делах.

Потом мы снова садимся за стол. Глядя мне в глаза, Ольга Герасимовна рассказывает о моей судьбе, повествуя о том, что было, что будет, чего не нужно делать, чтоб не навредить. Как завороженная, слушаю и многому удивляюсь: действительно, одно в моей жизни есть, другое уже было. Совпадение? Возможно. Хотя говорят, что баба Оля все предсказывает в точности, излечивает болезни и не какими-нибудь средствами, а молитвами, обращением к Богу.

В свои 78 лет Ольга Герасимовна выглядит моложаво и бодро. Хозяйство держит, картошку весной садит, гусей разводит. Мой вопрос, не скучно ли ей в хате без радио, телевизора, показался неуместным.

— Нема когда скучать. Управлюсь с хозяйством, а потом Богу молюсь. Прошу его милости себе, детям, внукам. Если уродит хорошо бульбочка, знаю, по милости Господней. На все Божья воля.

Возвращаясь назад в город под монотонный гул двигателя машины, все время думала о том, что сказала мне баба Оля. И вдруг вспомнила об одном давнем интервью. Известный американский кардиохирург Майкл Дебейки, которому уже 90 лет, на вопросы журналиста, что ему дает силы и бодрость духа, как он сохраняет жизненную активность, ответил: "Я очень много молюсь".

И тут меня осенила мысль: а нужно ли ехать к бабе Оле, чтоб она молилась за меня, за кого-то другого, кому вдруг стало плохо? Наверное, нет. Молиться и просить Бога о помощи и помиловании нужно каждому за себя. Как Майкл Дебейки.

Валентина НАВАРИЧ.
Пинский район.

Позиция

51 год назад, 10 декабря 1999 года, Генеральная Ассамблея Организации Объединенных Наций провозгласила Всеобщую декларацию прав человека

Государства — члены ООН обязались сделать все возможное для распространения и разъяснения этой Декларации. Взяла такие обязательства на себя и Беларусь — одно из государств — основателей Организации Объединенных Наций.

Однако государство Беларусь ни в лице исполнительной власти, ни в лице подчиненных ей государственных средств информации реально ничего в этом направлении не делает. Выполняются лишь формальные предписания: в школах и учебных заведениях читается курс по правам человека. Но лекции по этому предмету не дают подрастающему поколению практических навыков по осознанию и отстаиванию своих человеческих прав.

В этих условиях именно негосударственные СМИ могут рассказать людям об их правах и, главное, на конкретных примерах показать, как за них бороться. О нарушениях прав человека писали и пишут. Но как? В основном сообщают об очередном невыполнении властями Конституции, законов, международных правовых норм.

Но за общими, абстрактными понятиями не видно конкретных "вертикальщиков", нарушающих права человека. Сегодня чиновник остерегается только начальства и президентских проверяющих, а надо, чтобы он боялся народа. Поэтому в публикациях необходимо указывать фамилии конкретных должностных лиц, не выполняющих конституционные гарантии государства и нарушающих тем самым права человека. Причем фамилии эти надо называть не только в газетах, но и в листовках, распространяемых по месту работы, учебы и проживания членов их семей. Ведь гласность для нынешней "вертикали" — смерти подобна. Чиновник, зная, что в случае попрания им прав гражданина фамилия его будет широко обнародована, на нарушения вряд ли пойдет. Появятся "дипломатические" болезни и прочие бюрократические уловки для уклонения от гнева начальства при невыполнении данным "вертикальщиком" антиконституционных распоряжений, указов, декретов...

Наша Конституция (статья 8) предполагает приоритет международных правовых норм над национальным законодательством. Это означает, что государство обязано обеспечить своим гражданам права, предусмотренные международными соглашениями, Конституцией Беларуси и законами, а гражданин имеет право требовать от чиновников всех уровней выполнения, гарантированных ему правовых норм. Согласно Конституции гражданин, являющийся единственным источником государственной власти, дает указание чиновнику, что делать, но никак не наоборот. Если чиновник этого не понимает, то его надо заставить повернуться лицом к народу, а не к портрету правителя, на который он сейчас с подобострастием или страхом взирает.

Формы, методы, способы принуждения чиновников к исполнению государственных обязанностей необходимо пропагандировать независимым средствам массовой информации. Тематика же прав следует из Основного закона нашего государства. Вот только некоторые, наиболее часто нарушаемые чиновниками нынешнего режима права белорусского гражданина:

— **право на защиту независимости Беларуси** (статья 1);

— **право на первоочередное решение своих проблем**: высшая ценность государства — человек, а не битва за урожай (статья 2);

— **право на власть** — чиновник обязан выполнять требования граждан (статья 3, 40);

— **право на защиту и покровительство** государственными органами на территории страны и за рубежом (статья 10);

— **право на равные условия** со всеми остальными лицами при осуществлении своей деятельности (статья 13, 14, 16, 22);

— **право на развитие культуры** (статья 15);

— **право на защиту безъядерного и нейтрального статуса** государства Беларусь (статья 18);

— **право на борьбу против попыток чиновников ограничить права и свободы личности** (статья 21, 23, 60, 61);

— **право на борьбу против физических и нравственных пыток** (статья 25);

— **право на неприкосновенность личной жизни и жилища** (статья 28,29);

— **право на свободу выражения мнений и убеждений** (статья 33);

— **право на получение и распространение информации** (статья 34);

— **право на свободу объединений и политических акций** (статья 35, 36);

— **право на участие в решении государственных дел** (статья 37, 38, 39);

— **право на труд и достойное вознаграждение за выполненную работу** — государство обязано обеспечить граждан рабочими местами (статья 41, 42);

— **право на собственность и на ее защиту от посягательств** со стороны президентской "вертикали" (статья 44);

— **право на благоприятную окружающую среду** (статья 45);

— **право на национальную принадлежность и национальное образование** (статья 50);

— **право на юридическую помощь** (статья 61);

— **право на открытость и гласность при подготовке и проведении выборов и референдумов** (статья 66).

Тематика, связанная с правами человека, должна стать основной на страницах негосударственных газет. В них необходимо показывать, как борется за свои права "простой" человек. Газеты, таким образом, сохранят для истории дух нашей эпохи. Чтоб потомки видели, как президентские чиновники нарушали наши права и как мы отстаивали свою свободу от посягательств власть имущих.

Газетные публикации понадобятся и для расследования антинародных действий отдельных высокопоставленных чиновников. Верховный Совет 13-го созыва уже разработал проект закона "О люстрациях". И после падения нынешнего режима такой закон будет принят. В соответствии с этим законом все чиновники, нарушающие права человека, из государственной службы будут изгнаны. Годы службы лукашенковскому режиму для этих чиновников не будут засчитаны в стаж государственной (воинской) службы, предоставляющей, как известно, весьма существенные пенсионные льготы.

Валерий ЩУКИН, правозащитник.

Лёсы людскія

"У рэабілітацыі Вам адмоўлена..."

Васіль Рыгоравіч доўга не мог зразумець, чаму памяць усё часцей пачала вяртаць яго ў часы пяцідзесяцігадовай даўніны. І той вокліч, нечаканы, як стрэл, зноў узнік у вушах:

— Гэй, таварышч!

...Незнаёмцы ў цывільным абступілі, для адводу вачэй просяць закурыць.

— Вы — Супрун? Мы былі ў школе. Вышлі сустрэць, каб не размінуцца...

Ён ужо авалодаў сабой. Зразумеў, адкуль гэтыя "таварышчы", адзін з якіх спрактыкавана ўжо заходзіў за спіну. Ды яны і не таіліся. Паведамілі, што з дзяржбяспекі, ім даручана правесці вобыск на кватэры.

Ператрус на вачах знямелага бацькі доўжыўся нядоўга. Забралі кніжку Язэпа Найдзюка "Беларусь учора й сяньня", а таксама "Баранавіцкую газету" з вершам арыштаванага маладога настаўніка "Песьня на чужыне".

Глыбінную сутнасць асаблівага вымаўлення слова "таварышч" Васіль Супрун зразумеў параўнальна нядаўна — напачатку 90-х. Спробы ягонай рэабілітацыі станоўчых вынікаў не давалі. Пераходзячы з кабінета ў кабінет ветлівых і падцягнутых службоўцаў, ён раптоўна адкрыў для сябе простую ісціну: тыя з "органаў" і цяперашнія іх спадкаемцы — аднадумцы. Нябачны сталінскі фрэнч па-ранейшаму зашпілены на ўсе гузікі. Спагадліва ківаюць галовамі, падружбацкі зазіраюць у вочы. Усмешка сыходзіць з аблічча, калі чытаюць прашэнне наведвальніка. Вочы наліваюцца алавянай шэрасцю, у голасе чуюцца сталёвыя ноткі:

— Вам, таварышч, трэба звярнуцца на адрас...

Кола замыкаецца. Васіль Рыгоравіч распачынае новую спробу дабіцца справядлівасці. Звяртаецца да вышэйшых кіраўнікоў краіны.

"Даўно няма Сталіна і Берыі, няма іх таталітарнай імперыі. А я, ахвяра генацыду, усё яшчэ застаюся бясправым "ворагам" за тое, што шчыра любіў Беларусь і за вызваленне яе кінуў на алтар змагання сваю маладосць і жыццё.

Колькі ж яшчэ будуць мяне праследаваць сталінцы?

Пісаў ў Вярхоўны Савет (камісія па правах ахвяр палітычных рэпрэсій), Пракуратуру рэспублікі — глуха. Няўжо не рэабілітуюць? Няўжо рэжым, супраць якога я змагаўся, жыве і стаўленікі Цанавы яшчэ не пайшлі на пенсію? Крыўдна і балюча за Беларусь".

(З пісьма Старшыні Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь. 21 снежня 1991 года.)

Зразумеў Васіль Супрун і тое, што былы таталітарны рэжым знаходзіць спачуванне ў шматлікіх цяперашніх чыноўнікаў. Яны не заспелі часы Сталіна. Але дзіўным чынам перанялі пачцівасць да вышэйшага начальніка, павагу да цвёрдай рукі, сляпое падпарадкаванне загадам, якімі б абсурднымі яны не былі. Інтэрнацыяналісты без роду і племені, яны не зведалі болю за раскрыжаваную Беларусь, выкараненне яе мовы, фізічнае і маральнае знішчэнне лепшых сыноў і дачок. Ім не ўласцівы патрыятызм. Янычары па духу і выхаванні, гэты люд па-ранейшаму сцяной стаіць за ўяўную веліч былога Савецкага Саюза. Збанкрутаваная палітыка СССР і яе верхаводаў дагэтуль учэпіста трымае іх у сваім палоне. Яны ваяўніча бароняць любыя спробы развянчаць стэрэатыпы. Ворагам народа застаюцца для іх тыя, хто асмеліўся словам і справай выступіць супраць нялюдскай улады. Тэрмін даўніны ролі не іграе. Змярцвелыя міфы маюць сваіх прыхільнікаў...

Юначы максімалізм рухаў многімі ўчынкамі сяброў падпольнай сацыял-дэмакратычнай антысавецкай групы "Чайка". Чакалі пасляваенных зменаў, а ўсталяваліся даваенныя парадкі. Вакол нахрапіста панавала расейшчына. Усё нацыянальнае, спрадвечнае аб'яўлялася варожым і рашуча выкаранялася. Сілавымі метадамі вялася калектывізацыя. Маладыя сэрцы вырашылі супрацьстаяць гвалту. Былыя навучэнцы Слонімскай настаўніцкай семінарыі склалі ядро арганізацыі. Міхась Рукевіч, Міхась Чыгрын, Аляксандр Гардзейка, Уладзімір Салавей, Аляксандр Барэйка, Аляксандр Шапавал, Міхась Агейка, Мікалай Лескавец, Антон Кабак, Сяргей Яноўскі, Мікалай Макарэвіч і іншыя разумелі смяротную небяспеку для сябе. Аднак не адступіліся. Галоўным у рабоце яны вызначалі патрыятычна-асветніцкі напрамак. Кіраўніком абралі Васіля Супруна.

Асяродкі супраціву ўзніклі і ў тагачасных Маладзечанскай, Брэсцкай, Пінскай і Баранавіцкай абласцях. Сваім чалавекам быў адзін з супрацоўнікаў Слонімскага аддзела Міністэрства дзяржбяспекі. Да нацыянальнага руху далучыліся патрыятычныя групы. У Навагрудку аўтаномна дзейнічала падпольная арганізацыя Саюз вызвалення Беларусі. У Глыбоцкай і Пастаўскай педвучэльнях маладыя беларусы з'ядналіся ў Саюз беларускіх патрыётаў.

Аднак праз год група "Чайка" была разгромлена карнымі савецкімі органамі.

"Пасля шасці месяцаў адзіночак, карцэраў і катаванняў у баранавіцкай і мінскай следчых турмах засуджаны Ваенным трыбуналам войскаў НКУС Беларускай акругі на 25 гадоў зняволення і на пяць гадоў пазбаўлення правоў...

Адбыў больш за дзевяць гадоў у турмах Баранавічаў, Мінска, Гродна, Оршы, у канлагерах Інты і Варкуты. У 1956 годзе камісіяй Вярхоўнага Савета СССР вызвалены са зняццем судзімасці, вярнуўся на Радзіму. Але тут праследаванні працягваюцца вось ужо 35 гадоў. Я быў пазбаўлены права працаваць па спецыяльнасці. Сакратар райкама партыі Ядыкін загадаў выкарыстоўваць мяне толькі на цяжкіх фізічных работах".

(З пісьма Старшыні Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь. 21 снежня 1991 года.)

Пракуроры не шкадавалі абвінавачванняў. Да "здрады СССР далучылі "антысавецкую агітацыю". Гэтага аказалася мала — дапісалі "падрыхтоўку ўзброенага паўстання з мэтай аддзялення ад Савецкага Саюза". Бракавала доказаў, бо зброі не было выяўлена. Але савецкае правасуддзе на такую "дробязь" папросту не звярнула ўвагі. 22 асобы былі асуджаны адпаведна на 25 і 10 гадоў. Многія — з канфіскацыяй маёмасці.

Лагернае жыццё Васіля Супруна — тэма асобнай гаворкі. Але нідзе і ніколі не здраджваў ён сваёй Бацькаўшчыне, беларускасці. Як і яго землякі. У 1953 годзе на Поўначы зняволены ўкраінскі літаратар прафесар Г.Кочур насадзейнічаў завочнай перапісцы з Ларысай Геніюш. Малюсенькія шматкі тонкай паперы, "ксівы" праходзілі алмысловы шлях, перш чым трапіць у патрэбныя рукі. У халоднай, прамёрзлай Інце беларускае слова падтрымлівала дух, давала надзею. Іх яднала агульная любоў да паэзіі.

Сустрэча адбылася ў другой палове 50-х пасля вяртання на Беларусь. Ён неаднаразова наведваў паэтку ў Зэльве, дзе яна жыла разам з мужам Іванам Пятровічам.

...10 студзеня 1992 года першы намеснік старшыні Вярхоўнага Суда Беларусі В.С.Кандрацьеў даслаў Васілю Супруну копію вызначэння судовай калегіі па крымінальных справах. Старшынствуючы Н.Германчук разам з Е.Смірновым, І.Федарынчыкам яшчэ раз разглядзелі прыгавор ваеннага трыбунала войск МУС Беларускай акругі ад 21 лістапада 1947 года. Пракурор М.Шымановіч выказаў думку, што Васіль Супрун рэабілітацыі не падлягае. Судовая калегія пагадзілася з абгрунтаванасцю прысуду, вынесенага больш як пяцьдзесят гадоў таму пазасудовай інстанцыяй.

"На гэты раз звяртаюся да Вас, не разумеючы, на аснове якой логікі і якіх законаў Генеральная пракуратура і Вярхоўны суд Беларусі ў 1992 годзе мне катэгарычна адмовілі ў рэабілітацыі і праве лічыцца ахвярай сталінскіх палітычных рэпрэсій за тое, што, будучы настаўнікам ў 1946—1947 гадах, я ўзначальваў антысталінскае беларускае патрыятычнае падполле сацыял-дэмакратычнага накірунку, якое змагалася за правы беларускага народа на сваёй зямлі свабодна карыстацца роднай мовай і сваімі школамі, права бараніць ад гвалтоўнага знішчэння сваю культуру, гістарычную спадчыну і чалавечую годнасць...".

(З пісьма прэзідэнту Рэспублікі Беларусь Лукашэнку А.Р. 28 лютага 1995 года.)

Аўтар пісьма нагадвае, што ўсе сябры падполля былі рэабілітаваны яшчэ ў 70-я гады. У адносінах жа да Васіля Супруна Вярхоўны Суд Беларусі папросту прадубліраваў прыгавор берыеўскага трыбуналу і адмовіў у рэабілітацыі. Яшчэ ў часы СССР была знята з яго судзімасць з-за неабгрунтаванасці прыгавору. Тады чые інтарэсы бароніць Вярхоўны Савет сучаснай Беларусі, паўторна судзячы патрыётаў, аднаўляючы практыку навешвання ярлыкоў "вораг народа"?

...Можна зразумець роспач былога настаўніка. Яны змагаліся за суверэнную самастойную Беларусь, супраць бесцырымоннага ўціску з боку ўсходняга суседа, за годнасць нацыі. Мэты колішняга падпольнага патрыятычнага руху цяпер знайшлі сваё адлюстраванне ў Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь. У такім выпадку былыя змагары за Бацькаўшчыну павінны быць абвешчаны нацыянальнымі героямі. Але на практыцы, як бачым, ажыццяўляецца зусім іншае. Той жа першы намеснік Генеральнага пракурора Беларусі В.К.Кандрацьеў, вяргаючы ў свой час Васілю Супруну дасланыя даведкі, заключае: "З прынятым рашэннем Пракуратура Рэспублікі Беларусь згодна". Хіба мы па-ранейшаму жывём у СССР і ўсяляк абараняем злачынныя кашгоўнасці савецкай улады?

Амаль пяць гадоў былы палітычны вязень сталінскіх лагераў, аўтар некалькіх паэтычных зборнікаў сланімчанін Васіль Супрун чакае прэзідэнцкага вердыкту. Аднак маўчыць "апошняя інстанцыя і надзея"...

Антон ЛАБОВІЧ.
г.Слонім.

Украіна павінна будаваць адносіны з Беларуссю і Расіяй як з незалежнымі дзяржавамі, не маючы справы з іх саюзам

Старшыня фракцыі Народнага руху Украіны (НРУ) у парламенце, экс-міністр замежных спраў гэтай краіны Генадзь Удавенка лічыць, што пасля падпісання Дагавора аб стварэнні Саюзнай дзяржавы паміж Беларуссю і Расіяй Украіна павінна будаваць адносіны з імі як з незалежнымі дзяржавамі, "не маючы справы з іх саюзам".

Як паведаміла БелаПАН агенцтва УНІАН, у заяве журналістам Г.Удавенка падкрэсліў: для Украіны галоўнае, каб беларуска-расійскі саюз не быў выкарыстаны "для пашырэння імперскіх інтарэсаў Расіі". Г.Удавенка выказаў занепакоенасць тым, што "падпісанне саюзнага дагавору, магчыма, з'яўляецца спробай рэанімiраваць СССР у нейкай новай форме". Пры гэтым ён нагадаў, што Украіна вызначылася са сваёй пазіцыяй, і яе курс як суверэннай дзяржавы "чарговы раз быў пацверджаны абраннем Леаніда Кучмы прэзідэнтам на другі тэрмін".

УНІАН — БелаПАН.

Правы чалавека

Фотакарэспандэнт "Брэсцкага кур'ера" на працягу чатырох гадзін утрымліваўся міліцыяй без усялякіх падстаў

Як пазней распавёў Ю.Макарчук, да будынка консульства ён прыйшоў пасля ананімнага званка пра правядзенне там акцыі пратэсту. Паколькі на момант ягонага прыходу нікога каля будынка не было, фотакарэспандэнт вырашыў пачакаць некаторы час. Нечакана дзяжурны міліцыянер запрасіў супрацоўніка "Брэсцкага кур'ера" зайсці ў консульства. Тут Ю.Макарчуку аб'явілі, што ён затрыманы ў якасці... сведкі. Як высветлілася, акцыя каля консульства ўсё ж прайшла — у знак пратэсту супраць падпісання Дагавора аб стварэнні Саюзнай дзяржавы невядомыя паклалі непадалёк ад уваходу ў будынак на малюнак расійскага і беларускага сцягаў дзве свіныя галавы.

Пасля допыту фотакарэспандэнт з консульства быў дастаўлены ў УУС Брэсцкага аблвыканкама, потым — у Ленінскі райаддзел міліцыі Брэста. Людзей, якія прадставіліся супрацоўнікамі крымінальнага вышуку і аддзела па барацьбе з арганізаванай злачыннасцю, цікавіла, з кім з брэсцкіх апазіцыянераў знаёмы Ю.Макарчук. Пасля таго, як міліцыі стала ясна, што журналіст не мае дачынення да прайшоўшай акцыі, яго адпусцілі. Паводле слоў Ю.Макарчука, "у якасці сведкі" яго вазілі па міліцэйскіх участках на працягу чатырох гадзін.

Валянціна КАЗЛОВІЧ.

А інфляцыя ўсё расце...

Паводле звестак Міністэрства эканомікі, інфляцыя ў лістападзе склала 14,3 працэнта. Пра гэта, выступаючы ў так званай Палаце прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Беларусі, паведаміў намеснік міністра эканомікі Андрэй Тур.

Нагадаем, што ў кастрычніку гэты паказчык склаў 14,2 працэнта, а з пачатку года спажывецкія цэны ў краіне выраслі ў 3,1 раза. У цэлым, паводле вынікаў 1999 года, Мінэканомікі разлічвае выйсці на ўзровень сярэднемесячнай інфляцыі ў 10 працэнтаў.

Юрый ПАЦЁМКІН.

Транспарт. Час вызначацца са статусам

Міністр транспарту і камунікацый Беларусі Аляксандр Лукашоў лічыць, што пасажырскім перавозкам аўтамабільным транспартам у Гомельскай і Магілёўскай абласцях неабходна надаць асобы статус. Пра гэта ён заявіў на пасяджэнні калегіі Мінтранса, якая была прысвечана праблемам арганізацыі пасажырскіх перавозак. Сваю пазіцыю міністр матывуе тым, што менавіта ў гэтых дзвюх абласцях, прызнаных найбольш пацярпелымі ад аварыі на ЧАЭС рэгіёнамі рэспублікі, вялікая колькасць грамадзян карыстаецца льготамі на праезд у грамадскім транспарце, што ўскладняе фінансавае становішча мясцовых аўтатранспартных прадпрыемстваў.

На думку міністра, пытанне аб статусе трэба вырашыць не пазней за 2000 год. Канстатуючы ў цэлым цяжкае эканамічнае становішча галіны, калі практычна ўсе віды пасажырскіх перавозак, за выключэннем міжнародных, з'яўляюцца стратнымі, А.Лукашоў лічыць, што было б больш эфектыўней скасаваць аплату за праезд грамадзянамі, а ўсе расходы на арганізацыю працы грамадскага транспарту ўскласці на бюджэт, падкарэкціраваўшы асобныя артыкулы падаткаў.

Ірына МАКАВЕЦКАЯ.

Вода, жизнь и "BRITA"

А вот вода, холодная вода,
Пейте воду, воду, господа.
В. Высоцкий

Вода — один из символов жизни. И, наверное, не случайно: согласно античным мифам, богиня любви Афродита, дающая жизнь всему живому, вышла из морской пены. [illegible]

А теперь обратимся к некоторым главам книги Н.И.Ковалева, доктора наук и профессора, которые он посвятил воде.

[illegible]

Телефон для справок в Минске: (017) 234-00-67, 250-64-69, 273-41-63.
Бесплатная доставка по Минску: 216-37-24, пейджер: 289-12-12, аб. 30373.

Геннадий ГРАДСКИЙ,
РИА "АПАШ".

Віншуем!

Жана Дагучаева-Шубянок прызнана лепшай у свеце спартсменкай па сучасным пяцібор'і. Такое рашэнне прыняў Міжнародны саюз гэтага віду спорту.

На здымку: беларуская пяціборка Жана Дагучаева-Шубянок.

Што думаюць жыхары Беларусі пра дэкрэт "Аб дадатковых захадах па ўдасканальванні працоўных адносін, умацаванні працоўнай і выканаўчай дысцыпліны"

Падчас агульнанацыянальнага сацыялагічнага апытання, праведзенага Незалежным інстытутам сацыяльна-эканамічных і палітычных даследаванняў у лістападзе 1999 года, больш за 1500 рэспандэнтам было прапанавана выказаць свае меркаванні наконт дэкрэта А.Лукашэнкі "Аб дадатковых захадах па ўдасканальванні працоўных адносін, умацаванні працоўнай і выканаўчай дысцыпліны".

Больш за трэць апытаных — 36 працэнтаў — заявілі, што не знаёмыя з ім. 18 працэнтаў наогул не змаглі што-небудзь сказаць пра згаданы дэкрэт. Усяго 14 працэнтаў апытаных упэўнены, што гэты дакумент будзе садзейнічаць умацаванню дысцыпліны і парадку на вытворчасці, і толькі 4 працэнты лічаць, што ён прыняты ў інтарэсах рабочых і ўзмацне адказнасць наймальніка. Чвэрць — 25 працэнтаў — рэспандэнтаў лічаць, што дэкрэт узмацне залежнасць работнікаў ад наймальнікаў, яшчэ 14 працэнтаў мяркуюць, што ён ушчамляе канстытуцыйныя правы грамадзян на працу.

Леанід ІГНАЦЬЕЎ.

Конкурс

Хто стане лепшым прадпрымальнікам года?

У Мінску паводле ініцыятывы гарадскіх улад і Мінскага сталічнага саюза прадпрымальнікаў і наймальнікаў пройдзе конкурс "Лепшы прадпрымальнік года" паводле вынікаў дзейнасці прадпрыемстваў недзяржаўнай формы ўласнасці і прыватных прадпрымальнікаў у 1999 годзе.

Адбор прэтэндэнтаў на званне "Лепшы прадпрымальнік года" будуць ажыццяўляць адміністрацыі сталічных раёнаў. А пераможцы ў 22-х намінацыях будуць вызначаны да 15 студзеня. Менавіта яны прадстаўляць беларускую сталіцу на агульнарэспубліканскім конкурсе, вынікі якога павінны быць падведзены ў лютым-сакавіку 2000 года. Арганізатары конкурсу разлічваюць, што пераможцы атрымаюць ад прадстаўнікоў улады "крэдыт маральнага даверу", што гарантуе суб'ектам гаспадарання адсутнасць на працягу года праверак з боку супрацоўнікаў падатковых органаў. Выключэнне можа быць толькі ў выглядзе так званых "сустрэчных праверак".

Вячаслаў БУДКЕВІЧ.

Міністэрства фінансаў Беларусі і Дзяржкамітэт па каштоўных паперах зацвердзілі парадак дэнамінацыі каштоўных папер

Загадам Міністэрства фінансаў Беларусі і Дзяржкамітэта па каштоўных паперах зацверджаны Парадак дэнамінацыі каштоўных папер у сувязі з маючай адбыцца дэнамінацыяй. Згодна з дакументам, эмітэнтам і інвестарам на 1 студзеня 2000 года неабходна правесці інвентарызацыю і пералік намінальнага кошту каштоўных папер у суадносінах 1000 рублёў да 1 рубля без змянення іх агульнай колькасці. Намінальны кошт іменнога прыватызацыйнага чэка "Маёмасць" з 1 студзеня будучага года памяншаецца ў 1000 разоў. Акцыянерныя таварыствы, якія выпусцілі акцыі намінальным коштам не кратныя 1000 рублёў, даводзяць намінальны кошт акцыі да кратнага 1000 рублёў ва ўстаноўленым заканадаўствам парадку да 1 студзеня 2001 года. Плата за рэгістрацыю ўнясення змяненняў, звязаных з дэнамінацыяй, ва ўстаноўчыя дакументы акцыянерных таварыстваў і ў дзяржаўны рэестр каштоўных папер не збіраецца.

Зацверджаны Парадак прадугледжвае, што бланкі каштоўных папер, паводле меркавання эмітэнта, да 31 снежня 2001 года павінны быць заменены новымі з адлюстраваннем у іх намінальнага кошту і іншых звестак з улікам дэнамінацыі або неабходна ўнесці змяненні ў дакументы ў частцы намінальнага кошту каштоўных папер. Каштоўныя паперы, што выраблены і перададзены інвестарам эмітэнтамі, пасля 1 студзеня 2000 года павінны адпавядаць патрабаванням дэнамінацыі і ўтрымліваць спецыяльны адметны знак. Адзначым, што на думку спецыялістаў Мінфіна, сур'ёзныя складанасці могуць узнікнуць не ў працэсе маючага адбыцца ўводу ў абарот новых грошай, а менавіта пры правядзенні дэнамінацыі каштоўных папер.

Аляксей АРЭШКА.

Дадому на метро, па шпалах

Незвычайнае здарэнне адбылося ўвечары 9 снежня ў Мінскім метро. Як паведамілі БелаПАН у прэс-службе Міністэрства ўнутраных спраў Беларусі, у 20 гадзін 42 хвіліны на станцыі "Інстытут культуры" грамадзянін В. — жыхар Масквы 1959 года нараджэння — саскочыў на пуці і накіраваўся ў бок дэпо, аднак быў затрыманы. Выкліканая брыгада "хуткай медыцынскай дапамогі" даставіла яго ў Рэспубліканскую клінічную псіхіятрычную бальніцу "Навінкі". Затрымка ў руху цягнікоў з-за гэтага здарэння склала 20 хвілін.

Вячаслаў БУДКЕВІЧ.

Вторник, 14 декабря

БТ

06.30 Доброе утро, Беларусь!
07.00 Новости.
07.10 Доброе утро, Беларусь!
08.10 Политические диалоги.
08.40 Потребительская корзина. Социально-экономическая программа.
09.00 Новости.
09.10 ТВ — школе. Внеклассное чтение. 4-й класс. Анатолий Клышка. "Франциск Скорина, или Как к нам пришла книга".
09.30 "Квака-задавака". Мультфильм ("Беларусьфильм").
09.45 Семейный телеканал "На волне взаимопонимания".
10.30 "Сегодня с вами..." Художник Зоя Луцевич.
11.00 Новости.
11.15 Новые имена.
11.20 "День рождения", "Нестерка". Мультфильмы ("Беларусьфильм").
12.05 Третий тайм.
12.35 "А музыка звучит..." Поет Надежда Микулич.
13.00 Новости.
13.10 Из фондов БТ. "Одна судьба ценою в жизнь". Телеочерк о режиссере Александре Гутковиче.
13.55 "Было, есть, будет..." Док.фильм ("Белвидеоцентр").
14.05 Туробъектив. Путешествия, встречи, отдых.
14.25 Бездельник.
15.00 Новости.
15.10 Сериал для детей. **"Симба-футболист"** (Италия).
15.35 Видеокурс английского языка. Передача 13-я.
16.00 ТВ — школе. Музыка. 8-й класс. Молодые исполнители Беларуси.
16.25 Фильмы-призеры Второго национального фестиваля белорусских фильмов "Брест-99". "На пути к танцующей звезде" ("Белвидеоцентр").
17.00 Новости (с сурдопереводом).
17.10 Уроки Н.Новожиловой.
17.35 Гости в дом. "Религия и философия на рубеже веков".
18.00 Добрый вечер, Беларусь! В программе: "Разговор в прямом эфире", "Что делать?", юмористическая рубрика "Банка комиксов".
18.20 "Алло. "Событие". Прямая линия.
19.00 Новости.
19.20 Чемпионат мира по хоккею среди юниоров. Беларусь — Италия. 2-й и 3-й периоды. Прямая трансляция. В перерыве (20.05) — Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.40 Событие.
22.00 К 75-летию белорусского кино. Худ.фильм режиссера В.Корш-Саблина **"Искатели счастья"** ("Белгоскино").
23.35 Криминальная хроника.
23.40 Белорусский хит-парад.
23.45 Музыка без границ. Музыкально-информационная программа.
00.15 Новости.

ОРТ

08.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.30 Новости.
08.15, 15.50 **"Нежный яд"**. Сериал.
09.15 **Ускоренная помощь.**
09.40 "Как это было". Кризис 17 августа 1998 год.
10.20 Сериал **"Пещера Золотой Розы"**.
10.50 Домашняя библиотека.
13.30 Программа "Вместе".
14.20 Мультсеанс: "Шел трамвай десятый номер".
14.35 Возможно все!
14.50 Программа "Царь горы".
15.20 ...До шестнадцати и старше.
17.25 "Ералаш".
17.50 Ищу тебя.
18.30 Погода.
18.35 Худ.фильм **"Зал ожидания"**, 5-я серия.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время.
21.00 Выборы-99.
21.10 Худ.фильм **"Коматозники"**.

РТР

08.00, 16.00, 18.00, 20.00, 00.00 Вести.
08.20, 09.00 Гомеопатия и здоровье.
08.30 "Арена — спорт".
09.10 **"Цыганка"**. Сериал.
10.00 **"Лето нашей тайны"**. Сериал.
15.30 Мультфильмы.
16.25 "Башня".
16.55 **"Комиссар Рекс"**. Сериал.
18.35 "Круглый стол".
19.00 "Народ хочет знать".
19.20 Полный модерн.
20.50 Сериал **"Барак"**.
21.55 Детектив **"Убийство на балу в честь Победы"**.
22.45 Дежурная часть.
23.05 Программа "А".

КУЛЬТУРА

07.05, 11.30, 13.30, 19.30, 23.00 Новости культуры.
07.20, 21.05 После новостей...
07.40, 15.35 Гербы России.
07.55, 21.50 **"Блистательные Азераки"**. Сериал.
08.40 "Поезд на третьем пути".
09.10 "Российский курьер".
09.50 "Вижу цель".
10.15 Страна Фестивалия.
10.40, 16.40 **"Ветер в спину"**. Сериал.
11.40 **"Доктор Марго"**. Сериал.
12.30 "Учителя". Фильм 2-й.
12.55 Выступает "Брамс-трио".
13.45, 18.55 Мультфильмы.
14.15 "Чаплиниана".
14.40 "Дуэль".
15.00, 17.30 Новости.
15.10 **"Жил-был хомяк"**. Сериал.
15.50 Русский придворный костюм.
16.15 Ортодокс.
17.40 Ноу-хау.
17.55 Памяти А.Д.Сахарова.
18.40 **"Утро 2001"**. Худ.фильм.
19.10 Чудо-сказка.
19.50 Док.фильм "Я был пожарным".
21.25 Моя судьба. В.Родзянко. "В темнице".
22.35 Поет Тина Тернер.

НТВ

05.00, 05.30, 05.45, 06.00, 06.30, 06.45, 07.00, 07.30 Сегодня утром.
05.15, 06.15, 07.15 Спорт, погода.
05.20, 06.20, 17.40 Криминал.
05.35 Карданный вал.
05.50, 07.20, 16.35 Впрок.
06.35 Мультфильм.
06.50 Большие деньги.
07.45 Интересное кино.
07.55 Сериал **"Она написала убийство"**.
08.50 Мультфильм "Ай-ай-ай".
09.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
09.25 Док.фильм "Первая чеченская: на войне, как на войне".
10.15 Служба спасения.
10.45 Куклы.
11.30 "Старый телевизор" вспоминает..."
13.25 Комедия **"Полосатый рейс"**.
15.35 Сериал **"Зеркало, зеркало-II"**.
16.05 Жизнь замечательных зверей.
16.50 Сериал **"Любовь и тайны Сансет Бич"**.
18.40 Герой дня.
19.00 Сериал **"Скорая помощь"**.
19.50 Сериал **"Улицы разбитых фонарей"**.
21.45 "Глас народа".
23.05 Сегоднячко.
23.45 Сегодня в полночь.

TV-6

05.50, 12.05 День за днем.
07.45, 17.15, 21.45, 23.40 Дорожный патруль.
08.00, 12.00, 14.00, 22.00 Новости.
08.05 "Чайка-99".
08.20 "Пальчики оближешь".
08.50, 11.40, 14.05, 15.40, 16.45 Телемагазин "Спасибо за покупку".
09.05, 18.00 Сериал **"Красотка"**.
10.00, 22.15 ЦитаДЕНЬ.
10.05 Комедия **"Больше, чем жизнь"**.
14.30 Сериал **"Просто Мария"**.
15.25 "Краткий курс".
16.00 "ИЗБИР.com".
16.10 Сериал **"Легенда о Вильгельме Телле"**.
17.25 Сериал **"Следствие"**.
19.00 Новости дня.
19.25 "Место встречи" с А.Шараповой.
19.45 СВ-шоу. Шура.
20.40 Сериал "Горец. Бессмертный ворон".
22.20 Сериал "Кувалда-2".
22.50 Те Кто.
23.05 ДИСК-канал.

8-Й КАНАЛ

17.45 Телемагазин.
18.00 Программа Кеннета Коупленда.
18.30 Музыкально-развлекательная программа.
18.40, 19.40 "Хорошие новости".
18.50, 19.50 "Вопрос, конечно, интересный".
19.00, 20.00 "Польский час".
19.10, 20.10 "Ой, кто это?"
19.20, 20.20 "Спорим?"
19.45 "К-видео Топ-8".
20.45 Сериал **"Возвращение в Эдем"**.
21.45, 23.40 Погода на завтра.
22.00 Клод Шаброль в художественном фильме "Мясник".
23.45 Ночная музыкальная программа по заявкам.

Адрас рэдакцыі:
220030 Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: (017) 229-28-71.
Тэл./факс рэкламнага аддзела: 229-29-04.
E-mail : nv@irex.minsk.by

Індэкс 63222.

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф СЯРЭДЗІЧ

Рэгістрацыйнае пасведчанне №246. Нумар газеты надрукаваны з дыяпазітываў у ПП "Мэдрык". Адрас: г. Мінск, вул. В. Харужай, 13. Падпісаны ў друк у 21.00. Фармат А-2. Тыраж: суботні — 61050 экз., у другія дні — 55000 экз. Заказ №